

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

رصد توصیه‌های رهبر معظم انقلاب در سال

" رونق تولید "

(33)

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

– نیوزروم (بخش پژوهش‌های خبری)

– فایل شیرینگ پژوهش خبری

– تلفن تماس جهت هماهنگی: ۳۱۵۰ (دفتر) – ۲۷۲۳ (انفورماتیک)

تاریخ انتشار: ۹۸/۱۰/۵

گروه: اقتصاد پژوهشگر: وفانی نژاد

شماره مدرک: RE.۲۶۸۳۷

تهیه شده در «مدیریت پژوهش‌های خبری»

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۲	■ مقدمه
۴	مسئولان
۴	۱- تولید مبتنی بر دانش و فناوری
۴	۲- مدیریت واردات و صادرات
۵	۳- سرمایه گذاری در تولید
۷	۴- تقویت بنگاه های کوچک و متوسط
۷	۵- رفع موانع تولید
۸	۶- مبارزه با قاچاق
۹	۷- شکل گیری فرهنگ جهادی تولید

اقتصاد ایران از دوره‌های گذشته با تلاطم‌های فراوانی مواجه بوده که در برخی از مقاطع تاریخی، با موفقیت از آن عبور کرده و در برخی دیگر، شکست‌هایی را تجربه کرده است. تجربه اقتصاد ملی در دوره تشدید تحریم‌ها و آشکار شدن برخی از عملکردهای نامطلوب اقتصادی موجب شد تا مقام معظم رهبری در یک آینده‌نگری و ژرف‌اندیشی مقاوم سازی اقتصاد ملی را در چارچوب «اقتصاد مقاومتی» مسیر تداوم آینده اقتصاد کشور اعلام نمایند. بنابراین لازمه اجرایی شدن اهداف اقتصاد مقاومتی مدنظر مقام معظم رهبری که طی چند سال اخیر در مراسم و مناسبات مختلف و در سخنانی مبسوط بدان تاکید فراوان داشته اند استفاده از تمام ظرفیت‌های موجود به منظور ارتقا و رونق تولید ملی و افزایش بهره‌وری در بخش‌های مختلف تولیدی کشور است.

بر همین اساس نام گذاری سال ۱۳۹۸ به عنوان "رونق تولید" را می‌توان عصاره نام گذاری سال‌های اخیر (سال‌های ۱۳۹۵، ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷) دانست. چرا که "رونق تولید" به عنوان پایه و اساس پیشرفت و توسعه اقتصاد کشور برای مقابله با تهدید و تحریم دشمنان، همواره در بیانات مقام معظم رهبری برجسته بوده است.

تاکیدات اقتصادی مقام معظم رهبری بر "حمایت از تولید" در سال‌های اخیر و به طور اخص "رونق تولید" در سال ۹۸ با توجه به تشدید تحریم‌های آمریکا و هدف قرار دادن اقتصاد و معیشت مردم، اهمیت بیشتری پیدا کرده است تا جایی که می‌توان به استناد به بیانات ایشان در سالگرد چهلیمین سال پیروزی انقلاب (اعلام بیانیه گام دوم انقلاب) و سخنرانی نوروزی معظم له و سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی؛ پایداری و توسعه اقتصاد کشور را در دو کلمه خلاصه کرد؛ "رونق تولید".

بر اساس بیانات رهبر معظم انقلاب شعار امسال برای حل مشکلات کشور، مخاطب گسترده تری را در برمی‌گیرد؛ که هم مسئولین و هم مردم می‌باشند. در تایید و اهمیت این موضوع نیز، معظم له در سال ۱۳۹۸ می‌فرماید: ".... اگر تولید شد، آن وقت در بخش‌های مختلفی تحول ایجاد خواهد شد؛ اگر رونق تولید وجود داشته باشد، هم تأثیر می‌گذارد در اشتغال، هم تأثیر می‌گذارد در کم کردن تورم، هم حتی تأثیر می‌گذارد در وضع توازن بودجه، هم تأثیر می‌گذارد در بالا رفتن ارزش پول ملی ... ببینید این باید انجام بگیرد و در برنامه قرار بگیرد؛ هم در برنامه‌ی دولت، هم در برنامه‌ی مجلس، هم در برنامه‌ی آحاد مردمی که توانایی ورود در وادی تولید را دارند...."

از این رو، برای آنکه نظام اسلامی بتواند با نقشه های دشمن هوشمندانه برخورد کند، می‌بایست گره های اصلی مشکلات اقتصادی کشور را شناسایی کرده و اقدام به برطرف کردن آنها نماید؛ به اذعان بسیاری از کارشناسان گره های اصلی اقتصادی کشور، «رکود تولید»، «بیکاری» و «نقدینگی» است و راهکار باز کردن این گره ها نیز در تقویت و حمایت همه جانبه از تولید ملی نهفته است. لذا می‌توان با شناخت گره ها و استفاده از ظرفیت ها و توانمندی های داخلی به جای استفاده از منابع بیشتر و با بهره گیری از همان منابع موجود، با رونق بیشتر تولید به افزایش تولید ملی و توان رقابت پذیری و افزایش صادرات غیر نفتی و ایجاد اشتغال دست یافت که در نهایت افزایش قدرت مقاومت اقتصادی کشور سبب رشد پایدار اقتصادی و بهبود معیشت مردم و تقویت فرهنگ و الگوی مصرف در حمایت از کالای ایرانی خواهد شد.

چگونگی و الزامات راهکارهای رونق تولید به درستی در بیانات حضرت آیت ... خامنه‌ای در اجتماع زائران و مجاوران حرم رضوی در سال ۹۸ تبیین و مشخص شده است و بر همین اساس، گروه اقتصادی اداره پژوهش های خبری معاونت سیاسی، در راستای رسالت رسانه‌ای خود تلاش دارد با رصد اقدامات مسئولان و راهکارهای کارشناسان و به استناد فرمایشات مقام معظم رهبری، در خصوص حمایت از رونق و تولید کالاهای ایرانی، در قالب گزارش های هفتگی در هشت محور که در دو سال اخیر (۱۳۹۷-۱۳۹۸) استخراج شده است، مخاطبان را در جریان فعالیت ها و نیازهای تحقق شعار سال قرار دهد:

۱- تولید مبتنی بر دانش و فناوری

۲- مدیریت واردات

۳- رقابت پذیری در تولید و تولید کالاهای صادرات محور

۴- سرمایه گذاری در تولید

۵- تقویت بنگاه های کوچک و متوسط

۶- رفع موانع و بهبود کیفیت تولید

۷- مبارزه با قاچاق

۸- شکل گیری فرهنگ جهادی تولید

۱- تولید مبتنی بر دانش و فناوری

۲۰۰ توافق‌نامه یارانه فناوری با ارزش بیش از ۴۰۰ میلیارد تومان، در بیستمین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش، فناوری و فن بازار منعقد شد در زمینه تقاضای ساخت و تولید ایرانی (تستا) نیز تاکنون ۲۰۰ توافق‌نامه با ارزشی بالغ بر ۱۶۰ میلیارد تومان و همچنین دو تفاهم‌نامه همکاری با دو دانشگاه با ارزش ۲۰ میلیارد تومان و دو پارک علم و فناوری با ارزش ۱۵ میلیارد تومان منعقد شده است. دو تفاهم‌نامه برای بهره‌برداری از گرنیت فناوری در زمینه تولید "انگشتانه کامپوزیتی سه لایه دو رو" به مبلغ ۲۰ میلیارد تومان بین دانشگاه علم و صنعت ایران و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و "گرنیت فناوری حوزه فناوری اطلاعات" میان پارک فناوری اطلاعات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و وزارت علوم به امضا رسید. ایسنا ۹۸/۹/۳۰ - دکتر عبدالساده نیسی، دبیر ستاد ملی هفته پژوهش و فناوری

۲- مدیریت واردات و صادرات

شرکت مخابرات ایران در ادامه حمایت از تولیدکنندگان داخلی در صنعت برق، الکترونیک و مخابرات برای تامین تجهیزات مورد نیاز این شرکت، با تولیدکنندگان داخلی تفاهم‌نامه همکاری و تامین تجهیزات امضا کرد و با عقد ۹ قرارداد و تفاهم‌نامه تامین تجهیزات مورد نیاز این شرکت را با تولیدکنندگان ایرانی به منظور حمایت از تولید ملی به امضا رساند. این قراردادها و تفاهم‌نامه‌ها در زمینه‌های تجهیزات کابل‌های نوری، انتقال، سیستم‌های نرم‌افزاری بیلینگ، WDM، NGN، مازولها و مودم و ... با هدف کاهش ارزبری در راستای حمایت از تولیدات و تولیدکنندگان داخلی با شرکت‌های شهید قندی، شرکت خدماتی مخابراتی ارگ جدی، مجتمع کابل رفسنجان، بهینه پردازش و ... منعقد شد. میز تخصصی تعمیق ساخت داخل در صنعت برق، الکترونیک و مخابرات نیز قراردادها و تفاهم‌نامه‌های خرید با شرکت داخلی به امضا رساند که کاهش ارزبری را به ارمغان آورده بود. گزارش ایسنا ۹۸/۹/۳۰ - گزارش ایسنا

یکی از بزرگترین واحدهای تولیدکننده لوازم خانگی کشور، پس از اعمال تحریم‌ها موفق به کاهش ۲۰ درصدی ارزبری محصولات خود با اعتماد به تامین کنندگان داخلی مواد اولیه و تجهیزات شد. واحد یاد شده با همکاری سازندگان داخلی، موفق به داخلی سازی برخی قطعات داخلی موتور محصولات لوازم خانگی بدون افت کیفیت محصولات شد. تحریم‌ها با افزایش محدودیت انتقال وجه و هزینه های حمل، افزایش هزینه های تولید و رشد ۱۵ تا ۲۰ درصدی قیمت‌ها را به دنبال داشت، اما شرکت های بزرگ ایرانی با توسعه مقیاس اقتصادی تولید و دیپوی به موقع مواد اولیه مورد نیاز، همچنین توسعه داخلی سازی، از آن یک فرصت ساختند. ایرنا ۳/۱۰/۹۸ - نوید ایزدپناه، عضو هیئت مدیره انجمن لوازم خانگی کشور

امسال صادرات فولاد از مرز ۱۱ میلیون تن عبور خواهد کرد یعنی در مقایسه با سال گذشته ۳۰ درصد رشد خواهیم داشت. این ممکن نبوده مگر با تلاش کارخانجات فولاد سازی، دسترسی به منابع انرژی ارزان قیمت، سنگ آهن و دیگر مواد اولیه و از همه مهمتر سیاست های که دولت و وزارت صمت در این زمینه اعمال کرده است. سنگ آهن ایران در گذشته یعنی هرساله بین ۲۳ تا ۲۵ میلیون تن به صورت خام از کشور صادر می شد و امروز همه این صادرات خام به سمت صادرات محصول با ارزش افزوده بالا هدایت شده است. امسال صادرات سنگ خام به بیش از پنج میلیون تن نخواهد رسید و بقیه در داخل تبدیل به فولاد و سپس صادر خواهد شد. تسنیم ۴/۱۰/۹۸ - جعفر سرقینی، معاون امور معادن و صنایع معدنی وزیر صنعت، معدن و تجارت

۳- سرمایه گذاری در تولید

تاکنون بالغ بر ۱۵ هزار میلیارد تومان درخواست سرمایه گذاری در بنادر کشور از سوی بخش های خصوصی داخلی صورت گرفته که در حوزه های مختلف بندری بوده است و برای سرمایه گذاری خارجی هم مشکلی نداریم و با وجود تحریم ها آن ها به دنبال سرمایه گذاری در بنادر و اجرای طرح هایشان هستند. به عنوان مثال در بندر امیرآباد انواع و اقسام کارخانه ها سرمایه گذاری کرده اند که می توان به حوزه های فعالیت آن ها مانند تولید MDF پیشرفته، فولاد و ... اشاره کرد. همچنین در پسرکرانه های کشور محصولات و کالاهایی تولید می شود که قابلیت صادرات مستمر دارد و ما هم به عنوان وزارت راه و شهر سازی و دستگاه متولی از این طرح ها حمایت کرده و امکانات و بسترهای لازم را در اختیارشان قرار می دهیم. روزنامه ابرار اقتصادی ۳۰/۰۹/۹۸ - محمد اسلامی، وزیر راه و شهرسازی

در هفت ماهه اول امسال مجموعاً ۴۴۷ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان تسهیلات از سوی بانک‌ها و موسسات اعتباری به بخش‌های کشاورزی، صنعت - معدن، مسکن - ساختمان، بازرگانی، خدمات و بخش‌های متفرقه پرداخت شده که ۵۳,۸ درصد معادل ۲۴۱ هزار میلیارد از این مبلغ صرف تامین سرمایه در گردش در بخش‌های مختلف شده است که بیشترین سهم از این تسهیلات را نیز به خود اختصاص داده است. ایسنا
۹۸/۱۰/۰۱ - گزارش ایسنا

۲۰۰۰ میلیارد تومان از منابع صندوق توسعه ملی جهت اعطای تسهیلات سرمایه در گردش واحدهای تولیدی - صادراتی اختصاص یافت بر اساس مفاد بسته حمایت از صادرات غیرنفتی، صندوق توسعه ملی موظف است ۲۰۰۰ میلیارد تومان از منابع خود را از طریق انعقاد قرارداد عاملیت با بانک‌های عامل به عنوان تسهیلات سرمایه در گردش و با نرخ ترجیحی در اختیار صادرکنندگان قرار دهد که از این مبلغ، ۵۰۰ میلیارد تومان توسط بانک توسعه صادرات ایران و مابقی توسط سایر بانک‌ها در اختیار جامعه صادرکنندگان قرار خواهد گرفت. نرخ این تسهیلات میانگین نرخ بهره منابع صندوق توسعه ملی و نرخ مصوب شورای پول و اعتبار بوده و تسهیلات پرداختی به صادرکنندگان شامل ۵۰ درصد منابع صندوق توسعه ملی و ۵۰ درصد منابع بانکی است. ایسنا ۹۸/۱۰/۰۲ - حمید زادبوم، معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و ریاست کل سازمان توسعه تجارت ایران

۴۰ هزار میلیارد ریال اعتبار برای توسعه صادرات کشور تخصیص داده شده، این اعتبار در قالب تسهیلات با نرخ ۱۴ و نیم درصد توسط چندین بانک عامل و صندوق توسعه صادرات از دی ماه ۹۸ تا شهریور سال آینده تخصیص و قابل پرداخت است. علاوه بر ۲۴ میلیارد دلار صادرات فعلی، ۱۰۰ میلیارد دلار ظرفیت برای افزایش صادرات در کشور وجود دارد که در صورت اینکه تولیدکنندگان محصولات خود را متناسب با نیاز این بازارها تولید کنند، به سادگی می‌توان سهم ایران در بازارهای همسایه را چند برابر کرد. روزنامه عصر اقتصاد ۹۸/۱۰/۰۴ - حمید زادبوم، رئیس سازمان توسعه تجارت کشور

۴- تقویت بنگاه های کوچک و متوسط

گام جدید برای حمایت از صادرات غیرنفتی برداشته شد. براساس برنامه جدید اعلام شده، قرار است ۲ هزار میلیارد تومان از منابع صندوق توسعه ملی با هدف اعطای تسهیلات سرمایه در گردش، به واحدهای تولیدی - صادراتی اختصاص داده شود. هدف از این برنامه سیاستی، کمک به رشد صادرات و حمایت از بنگاه های کوچک و متوسط است. در این چارچوب محدودیتی برای صادرکنندگان برای استفاده از این منبع جدید مالی لحاظ نشده است. روزنامه دنیای اقتصاد ۹۸/۱۰/۰۳ - حمید زادبوم، رئیس کل سازمان توسعه تجارت

۵- رفع موانع تولید

براساس مصوبه جدید ستاد ملی تسهیل و رفع موانع تولید، تولیدکنندگان با پرداخت پنج درصد اصل و سود تسهیلات دریافتی، یک سال تنفس و تقسیط پنج ساله می توانند بدیهی خود را تسویه کنند. یک مصوبه مهم در هشتاد و پنجمین جلسه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید آماده اجرا شده که تعیین کننده تکلیف بدیهی واحدهای تولیدی به بانک هاست. برپایه این مصوبه به واحدهای تولیدی کمک می کنیم تا بدیهی خود را با کمک دولت بپردازند و همه را از سرفصل بدهکاران غیرجاری خارج خواهیم کرد؛ بروز این اتفاق، می تواند بسیاری از واحدها را به چرخه تولید بازگرداند. روزنامه عصر اقتصاد ۹۸/۱۰/۰۱ - میثم زالی، دبیر ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور

۶- مبارزه با قاچاق

اخذ شناسنامه کالا و شناسه رهگیری را برای تولیدکنندگان در راستای ایجاد یک شبکه ی موثر برای جلوگیری از قاچاق کالا در دستور کار داریم. براساس قانون، ناظران سازمان تعزیرات از ۱۵ بهمن ماه سال جاری کار نظارت و بررسی شناسه کالای لوازم خانگی را در سراسر فروشگاه های لوازم خانگی آغاز خواهند کرد و در صورت نداشتن شناسه با این فروشگاه ها برخورد شده و جریمه برای آن ها در نظر گرفته می شود اگر تولیدکنندگان تا پایان سال شناسه رهگیری خود را نیز اخذ کنند، شبکه مؤثری برای مبارزه با قاچاق در کشور شکل خواهد گرفت. روزنامه عصر اقتصاد ۹۸/۱۰/۰۱ - مرتضی میری ، رئیس اتحادیه فروشندگان لوازم خانگی

در ۹ ماهه سال ۹۸ بیش از ۲۷ هزارمیلیارد ریال کالای قاچاق و ۴۸۰ تن انواع مواد مخدر توسط مرزبانان اقتصادی کشور در گمرک کشف و ضبط شده است. در مجموع میزان کشفیات گمرک در حوزه مواد مخدر، نسبت مدت مشابه در سال ۹۷ افزایش چشمگیر ۳۹۰ درصد رشد را نشان می دهد. تاکید مسئولان گمرک بر بهره گیری از سامانه های الکترونیکی و تلاش کارکنان و کارشناسان گمرک موجب افزایش کشفیات شده است کشفیات مذکور در حالی صورت گرفته که براساس ارزیابی سازمان جهانی گمرک، گمرک ایران در طی سالهای اخیر یکی از گمرکات برتر جهان در کشف و مبارزه با قاچاق کالا و مواد مخدر شناخته شده است. ایلنا ۹۸/۱۰/۰۱ - سید روح الله لطیفی ، سخنگوی گمرک

یکی از روش‌های اصولی برای دستیابی به اطلاعات مدیریتی و مبادله‌ای کالا، در راستای حمایت از تولیدکننده و مصرف‌کننده استفاده از مزیت‌های بارکدها است. در حال حاضر، برای استفاده از این فناوری، زیرساخت‌های اطلاعاتی فروشگاه‌های زنجیره‌ای مختلف، در زمینه تامین و توزیع کالا و بعضاً تامین‌کنندگان کالا در کشور، مهیا است؛ ایجاد فرآیندهای کارآمد، راهکارهای علمی، تدوین آیین‌نامه و مقررات اجرایی برای به‌کارگیری استانداردهای شناسایی و رهگیری کالا در زنجیره‌های تامین و به‌ویژه فروشگاه‌های زنجیره‌ای را می‌توان در حوزه وظایف و فعالیت‌های مرکز ملی شماره‌گذاری کالا و خدمات ایران دانست. بهره‌مندی از دیتابار GS ۱ می‌تواند در قیمت رقابتی کالاهای تولید داخل نسبت به کالاهای وارداتی تاثیرگذار باشد و با استفاده از این اهرم از تولید داخلی و اشتغال حمایت شود، بنابراین بدون استفاده از این ابزار، نمی‌توان نظارت و بازرسی جامع اعمال کرد و اطلاعات دقیقی از تخلفات و کشف فسادهایی که در اثر خلأ سیستم‌ها رخ می‌دهد در دست داشت. روزنامه دنیای اقتصاد ۹۸/۱۰/۰۳ - مرجان فقیه نصیری، هزرا رئیس موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی

۷- شکل‌گیری فرهنگ جهادی تولید

امسال ۲۰۰ میلیارد تومان تسهیلات در قالب مشاغل خانگی پرداخت شده است در نهایت به حدود ۱۱۳ هزار نفر تسهیلات مشاغل خانگی پرداخت شده که ۸۲ درصد از این افراد را زنان خانه‌دار تشکیل می‌دهند. طرح ملی توسعه مشاغل خانگی با هدف افزایش مهارت تهیه شده است که در مرحله اول شناسایی ظرفیت‌ها شامل مزیت نسبی و رقابت منطقه‌ای و شناخت اشخاص حقیقی و حقوقی مؤثر در این فرایند است. قبلاً مردم به سراغ ما می‌آمدند، اما اکنون ما به سراغ افراد می‌رویم. در مرحله دوم، توانمندسازی متقاضی مشاغل خانگی است که در این زمینه راهنمایی، مشاوره و هدایت و کمک به ارتقای کمی و کیفی و استانداردسازی تولید و محصول او انجام می‌شود و در مرحله سوم، اتصال به بازار و اتصال بنگاه‌های کوچک و خرد به بنگاه‌های بزرگ، همچنین برندسازی، عرضه محصول در بازار، کمک به بازاریابی محصول به شکل بهتر دنبال می‌شود. همچنین شناسایی بازارهای داخلی و خارجی و استفاده از ظرفیت بازار فیزیکی و مجازی برای عرضه محصولات مشاغل خانگی دنبال می‌شود. فارس ۹۸/۱۰/۰۳ - مهناز امام‌دادی، دبیر ستاد مشاغل خانگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی